

UDVARHELYI HIRADÓ

UDVARHELYMEGYE FÜGGETLEN POLITIKAI LAPJA.

Előfizetési árak:
Egész évre 8 kor. fél évre 4 kor. negyed évre 2 korona.
Egy szám ára 16 fl. — Községek-, körjegyzők- és tanítóknak
egész évre 6 korona. — Telefonszám: 14.

Főszerkesztő: Dr. KOVÁCSY ALBERT
Szerkesztőségi tagok:
Dr. VALENTSIK FERENCZ, SZEMLÉR FERENCZ
Felelős szerkesztő: BECSEK ALADÁR.

Hirdetések a legolcsóbban számíttatnak. Nyilttér sora
50 fillér. Megjelen hetenként egyszer, 6-8 oldalon vasárnap
A hirdetés és nyilttér díja előre fizetendő.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Becsek D. Fia könyvnyomda

Egy táborban.

Irta: **Sebess Dénes**, orszgy. képviselő.

A brutális kemény szavak, melyeket gonosz tanácsosok a vén király szájába adtak, végig pattogtak az országon, mint a korbács ütése.

A nyugvó oroszán: a nemzet, felhőrdült tőle. És míg minden magyar haragtól tüzes arccal, leküzdhetetlen gyűlölettel szívében látja feltűnedezni az összbiradalmi törekvéseket — oda át Ausztriában ujongva ismétlik a császári szavakat.

A szombati események az évek óta tartó nagy küzdelemben világosságot hoztak meg azok számára is, kik eddig tulzott óvatosságból nem csatlakoztak a nemzet igazaiért küzdők soraihoz.

A király az alkotmányt megsértette. Annak fundamentális részét képező esküjével megerősített kiegyezési törvények mellőzését vette célba. A parlamentarismus alapelveivel homlokegyenest ellenkező programot diktált ott, a hol azt kérnie kellett volna. És milyen programot!

Az a bizonyos fátyol, melyet a nemzet lovagiassága borított a vértől-könytől gyászos multra — lehullott tőle.

Lehullott és feltűnik a nemzet szeme előtt a négyezerestendős keserves küzdelem minden sérelme és véres dicsősége!

Az alkotmány lett megtámadva. Az alkotmány van most veszélyben.

Egyetlen fegyverünk a törvény, mondta Kossuth Ferencz tizezernyi lelkesedéstől mámoros, mindenre elszánt népnek. A törvény alapján állunk, annak sáncza mögött védjük meg az alkotmányt

Minden tisztességes magyar ember ma egy szív és egy lélek kell, hogy legyen. A vezérő bizottság kifejezést adott az érzelmenek, midőn elhatározta az együttes cselekvést mindazokkal, kik az alkotmány sértetlenségét mindenkiel szemben, minden körülmények közt megóvni akarják.

A szövetkezett pártok együttes határozathozatalra gyűlnek össze október hónap harmadikán. Résztvehet azon mindenki, ki az alkotmányt védőkkel együtt akar küzdeni. Az a határozat, melyet itt hozni fognak, a nemzet üzenetét fogja tartalmazni. Egy szabad, alkotmányát vérevel védő nép üzenetét koronás királyához. Ezt az üzenetet meg fogják hallani a sötétben settenkedő tanácsadók is, kik egy öreg ember gyengeségével visszaélve elmúlt sötét idők árnyait akarják felidézni a nemzet ellen.

Annál hatalmasabb, annál ellenállhatatlanabb lesz ez az üzenet, mennél nagyobb egyetértés hozta létre.

Ha nem tudunk ma és most egységesen fellépni, az alkotmányunkon ütött csorbát ki nem köszörüljük.

Ismerjük a nemzet hangulatát. Tudjuk, hogy ma széles e hazában niucsen magyar szív, mely ne kívánná e megtorlást, a sérelem orvoslását. Egy táborban van a nemzet. A bécsi Burgban

rendezett színpadi jelenetnek tapsolhatnak az osztrákok, de összeforrvan egy gondolatban, egy érzésben állunk vele szemben mi magyarok.

Gyönyörű és fenséges manifesztációja volt az emlékezetes napon a nemzeti közérzésnek a függetlenségi pártkör előtti lelkes tüntetés. A főváros hazafias ifjúsága, magyar polgársága tombolt és éljenzett órákig a nemzet vezéreinek.

Mily szánalmas, mily szomorú volt a szociálista ellentüntetés!

A nemzet vezérei ellen jöttek demonstrálni. Miért? Mert azok nem engednek részt ütni közös kincsükön, az alkotmányon. Mert önfeláldozó módon teljesítik válságos időben nehéz kötelességüket.

Akkor, a midőn arcul csapják a nemzetet, akadnak férfiak e hazában, kik kezét fognak a sujtó kézzel és együttesen rázzák öklükte a nemzet ellen! És ezek szavazati jogot kérnek! Sehol a világon, hol nemzetek öntudatos szervezetben élnek, meg nem történe ilyesmi. Itt sem történt büntetlenül.

A magyar nép józan szemeit lekötni nem lehet. A magyar nép egységes, együtt van vezéréivel. Az alkotmány szociálistáit kiűzteni nem fogja sem a császári önkény, sem a félrevezetett demagógia.

Együtt vagyunk, egységesen küzdünk egy táborban. Velünk van a magyarok istene!

Kalandorok a politikában.

Székelyudvarhely, szept. 22.

(x) Nem tudom, más hogy van vele, de én nem igen hiszem, hogy a Zeysig-féle röpirat valódi szerzőjének nevét tényleg megismerhessük. A fővárosi lapok hirdetéséből ugyanis azt a következtetést vonhatjuk le igen könnyen, hogy ahamis nyomokon elindult kutatás ennek az undok ügynek piszkos forrásait nem kitisztítja, hanem inkább betemeti. Pedig kár. Mi, a legszélső periferiákon lakó emberek talán leginkább szeretnők, ha ebben az ügyben tisztán láthatnánk. Így a pesszimizmusnak az a nagyon bántó és veszedelmes fajtája ver gyökeret legjobbainknak lelkében is, hogy a mi hazafias önzetlenségünk, mely leghatározottabban a politikai mozgalmakban való lelkes és érdeknélküli részvételünkön nyer kifejezést, merőben kárba vesztett dolog. Mert mit ér itt a periferiákon a mi nemes gondolkodásunk s őszinte cselekvésünk, ha fenn a középpontban álarcz alatt lappangó s minden komizságra kapható kalandorok keverik hamisan a politika kártyáit? Mivé fog bennük törpülni így a politikai becsület fogalma?

Elárasztanak s el fognak árasztani bennünket, jóhiszemű vidékieket, a névtelenül és álnév alatt megírt röpiratok ezreivel, s mert a mi szívünk tele van a nemzeti küzdelem sikeréért való hazafias aggodalommal, azt hisszük, java részünk legalább csakugyan hiszi, hogy ezeket a röpiratokat, ha ellenkező meggyőződésből is,

szintén a hazafias aggodalom inspirálta. Talán gondolkodni, tépelődni is kezdünk: Nini, hátha ennek a névtelen urnak van igaza, hátha csakugyan mi tévedünk, mikor a koalíció férfaira tekintünk, mint vezéreinkre. Mi naiv emberek, nevetséges álomlátók! Hazafias érzést sejtünk ott, ahol elvetlenség és becstelenség a kovászkeverők, s nemzeti lelkesedésről ábrándozunk ott, ahol az elvet, becületet, meggyőződést, hazafias kiszólásokat, gyanusítást és rágalmakat csak úgy adják és veszik, mint a zsidó a nyulbört. A választék nagy. Ugyanaz a cég többféle árut is liferál. Csak tessék jól megfizetni!

Undok jelenség! A nemzeti eszmék és jogokért való komoly küzdelemre ráfekszik az aljas önösség bűzös görénypolitikája. Vajjon ha nem üldözzük őket, nem szaporodnak-e el majd még jobban a görények s nem rontják-e meg lassan egész politikai életünket? S mi lesz velünk, különösen itt a vidéken, ha fönt a középpontban a piszkot ki nem irtják, de lappangva tova terjedni engedik? Mivé lesz az elvek s az elveket képviselő személyek tiszteletreméltó hitele? Bizhatunk-e majd bennük s hihetünk-e majd nekik úgy mint eddig, mikor meggyőződésről, nemzeti nagy eszmékről beszélnek lelkesedve, ha már belénk oltódott az a rettenetes gyanu, hogy a nagy hanggal hirdetett eszmék mögött körülöttünk mindenfelé az önös érdek rókái és görényei lappanghatnak? Minden nemzeti ügy nagy kárára nem fognak-e majd visszavonulni a jobbak, akiket a jól megfizetett álarcz kalandorok a biztos rejtekből bátran támadhatnak s nem fognak-e majd eltérbe tolnakodni a stréberrek, akik hamis és vakmerő játékkal mindent megkockáztathatnak, mert semmit sem veszíthetnek?

Miért ne?

A nemzeti ügyre azonban végső veszedelem lenne, ha mindez megtörténhetné. Tehát nem szabad megtörténnie! Hogy pedig meg ne történhessék: Principiis obsta...! Nemcsak a koalíció meggyanusított vezérférfiainak, nem is egyedül az egész koalíciónak, hanem főleg a nemzeti ügynek érdeké az, hogy az ilyen politikai galádságoknak egyszer s mindenkorra vége szakadjon. Mivel pedig a nemzeti ügy most a koalíció kezébe van letéve, ne engedje első sorban a koalíció, sőt mozdítson meg minden követ, hogy az igazi bűnös vagy bűnösök, — bárkicsodák is legyenek azok — az igazságszolgáltatás kezét ki ne kerülhessék. Hadd lássunk tisztán!

Igaz, ez a mi mostani nemzeti küzdelemünk a lelkek tengerét fenekestől felkavarta s a sok drágagyöngy mellé felszínre hozta mérhetetlen mennyiségben a piszkos sarat is. Szedjétek ki a gyöngyöt s fűzzétek fűzérbe, de lökjétek félre a sarat irgalmatlanul, mert bűzhödtté teszi a levegőt s temetőt készít a magyar nemzet számára. Pedig azt hosszú és boldog életre alkotta az Ur.

Politikai jegyzetek.

Székelyudvarhely, szept. 29.

Mi nem sokat reméltünk Bécsből; a mult keserű tapasztalatai megtanítottak arra, hogy onnan jót sohasem várhatunk. De azért mégis hittük, hogy a szövetség ellenzék vezérei a magyar király azért hívta magához, hogy velük komolyan tanácskozzék s mind a ketten egyetértésre jussanak.

Fájdalom: nem így történt, a király oly mereven tartotta magát, hogy minden reményünknek vége.

Szomorú napok sötét, nehéz felhői lebegnek felettünk; azonban mi nem esünk kétségbe! Voltunk mi már rosszabb körülmények között is, — de a veszedelem összehozott bennünket, a kik addig egymás között is torzalkodtunk.

A szövetség ellenzék vezérei hazaértek Budapestre s reményüket az elkeseredés váltotta fel. A vezérbizottság ülésén teljes ismerését fejezte ki a vezérferfiaknak s az egész ellenzéknek még szorosabbra fűzte a kamarilla hajthatatlansága.

Ugy, miként Kossuth Ferenczel és társai val elbántak, alkotmányos uralkodónak nem szabad. Itt nem is a magyar király, hanem az osztrák császár szerepelt, a ki a magyar országgyűlés képviselőinek többsége által választott vezérferfiakkal szóba sem állott, hanem felolvasta előttük ama kéziratot, mely az ő programját tartalmazza.

Goluchovszky külügyminiszter helyett Cziráky Béla gróf lett a király megbízottja: de a helyzeten ez mit sem változtatott.

Az ország minden lakójának, a ki hazáját szereti, most egy táborba kell szállni s még jobban összetartani; mert akármilyen nehéz napok következnek, ha összetartunk s nem csüggedünk, a győzelmünk biztos!

Justh Gyula, a képviselőház elnöke egy njságiró előtt érdekes nyilatkozatot tett a bécsi audiencia esetleges következményeiről.

A képviselőház elnöke kijelentette, hogy örül a dolgok illeték fordulatának. A mikor a koalícionális pártok programjukat fölterjesztették a koronához, a minimumra szállították le a követeléseiket. De most már, a mikor a korona olyan ridegen bánt el a koalíció vezéréivel, a függetlenségi pártot nem kötelezheti többé a koalíció programja. Ha tehát újból felveszik az alkudozások fonálát, akkor ezt már a függetlenségi párt programja alapján teszik. Szerinte lehet, hogy nagyon szomorú napok következnek a magyar nemzetre, a mit 1861-ben megpróbált Bécs, hogy a fegyver hatalmával zavarta szét az országgyűlést és nyílt abszolútizmus ülte Belzácár ünnepét. De a magyar képviselőház éppen oly férfiasan és szívosan áll helyt és teszi meg óvását az erőszak ellen, mint elődeink tették 43 év előtt. Egy azonban szükséges s ez az, hogy a magyar nép ne üljön fel a bécsi incselkedéseknek.

A legnagyobb nyugalommal és hidegvérrel kell fogadni minden inzultust, jöjjön az felülről, vagy alulról. Elszánt, szilárd kitartással és nyugodt méltósággal képesek leszünk kiéheztetni azokat, a kik azt hiszik, hogy Magyarország egyszerűen hűbéres tartománya az osztrák császárnak.

A szombati audiencia óta lázban ég az ország. Mindenki izgatottsággal lesi a híreket az eseményekről s várják, mit hoz a holnap. Bizonyos az, hogy a legközelebbi napok nagy eseményeket rejtenek magukban, a melyek hazánk egész jövőjére kihatással lesznek.

Budapesten az események hatása következtében véres verekedések voltak a polgárság és szociálista munkásság között, melyben, mint-hogy jóval kevesebben voltak, az utóbbiak huzták a rövidebbet.

Határozottan sajnálunk kell, hogy ez a verekedés megtörtént. Nem használ ez sem az egyik, sem a másik elvnek. Ellenben ürügyöt szolgálhat Bécsnek arra, hogy a „rend helyreállítása érdekében beavatkozzék.”

Ettől pedig óvjon meg bennünket a ma-

gyarok Istene. Mert ha Ausztria ok nélkül, akkor, a mikor mi törvényes alapon állunk, fog az országban erőszakos rendszabályokat életbe léptetni, úgy mellettünk lesz az egész világ közvéleménye, de ha mi egymást marjuk és Ausztria nálunk „rendet csinál”, akkor a világ előtt sokat veszítünk. Már pedig nem vagyunk annyira erősek, hogy ne volna szükségünk esetleges alkotmányos küzdelmünkben a külföld jóakarataira.

Magyarország egy táborban van. A politikai vélemény különbségek felfüggesztve, mindenki azt érzi, hogy rajta s különösen hazája alkotmányán sérelem esett, csak azt tudja, hogy a kamarilla ismét felütötte a fejét, hogy hazánkra törjön. Ez az érzet, ez a tudat megszünteti a párharcokat, hogy eredményes legyen a küzdelem a haza ellenségei ellen.

Egyébként minden napnak meg van a maga szenzációja. Tegnapelőtt a bécsi Reichsrat ülése foglalkozott Gautsch báró beavatkozásával a magyar ügyekbe, s az osztrák szociálisták egyáltalán nem tehetek lakatot a szájukra, mikor Gautsch bárónak jogtalan eljárását kritizálták.

Fejérváry Géza báró a király meghívására Bécsbe utazott.

Képviselői körökben ama kérdésre, hogy mit hozhat Fejérváry, azt az értesítést adták: Azt mondják: „békét” hoz megint, újra kísérletet tesznek, hogy a király és nemzet között az egyetértést létrehozzák. Akármilyen következnék azonban Fejérváry mostani audienciája után, a koalíció október 2-ig semmi intézkedést nem fog tenni. A vezérek elutaztak Budapestről s Kossuth is Soltra ment kipihenni az utóbbi napok izgalmaival.

Iparosainkhoz.

— Ingyenes tanfolyam iparosok számára. —

Székelyudvarhely, szept. 29.

Mint arról a b. lapok hasábjain t. iparos polgártársaink értesülhettek, a helybeli áll. ipari szakiskolában f. évi október hó 4-től, most már negyedizben, egy 6 óra terjedő ingyenes tanfolyam nyílik meg iparosmesterek és segédek részére.

E tanfolyam célja: a kis iparosnak módot nyújtani mindazon ismereteknek elsajátítására, melyekre körülményeinél, hiányos előképzettségénél fogva szert nem tehetett, de a melyekre a mai kor iparosának, ha helyét megakarja állani, ép oly szüksége van, mint a mindennapi kenyérre.

Korunk a rohamos haladás korszaka. Különösen az ipar terén egyik újítás a másikat éri. A technika nap-nap után újabb eszközeivel rajta van, hogy az iparos sorsán könnyítsen, hogy az észnek juttassa az elsőrangú szerepet az ipari munkában.

Tehát fejlődés, haladás minden téren. Ma az értelmes földműves is okszerű gazdálkodás után néz, mert látja, hogy apáink faekével felszántott vékony barázdái: silány termést hoznak. Az élet küzdelme tanítja meg arra, hogy apáinak primitív eszközeit jobbakkal, célravezetőbbekkel kell fölcserélnie.

S hát az iparos ember, az ne értené meg a kor intó szavát! E nép, mely közgazdasági életünk legfontosabb szerve, ne tanulna? Hiszen ennek emberségétől, törekvésétől várjuk a mi iparunknak föllendítését. Ennek munkaerejétől s lelki műveltségétől várjuk, reméljük szegény nemzetünknek vagyonsodását s az ezen alapuló kulturáját.

A várakozás, melyet nemzetünk az iparos osztályhoz fűz, a bizalom, melylyel a munkás elemmel szemben viseltetünk, hazafias kötelességévé teszi az iparoságnak, hogy már egyszer megmozduljon, hogy lelke minden erejével igyekezzék betölteni azt a nagy jelentőségű hivatását, a melyet közgazdasági életünk emelésében be töltenie kell.

Méltán várhatjuk, kívánhatjuk iparosainktól azt, hogy nyissák meg lelküket mindnyájan azon ismeretek megtanulására, a melyek az iparos ember feltöredezett tenyerét nemcsak önmagára, hanem az egész nemzetre nézve valóságos Isten áldásává lehetnek.

Az élet nagy tanítómester s még sem tanulunk tőle. Látjuk, hogy a külföldi ipar mennyi leleményességgel, a forma érzéknek és izlésnek mily raffinirozott kihasználásával hódít tért itt is, ott is, minden vonalon.

Itt nem a nyers erő dolgozik — uraim! — hanem az ész. Az észnek hatalmával, erejével kaparítja el a külföldi ipar Önök elől egyik jó falatot a másik után.

Pedig bizony a magyar iparosnak azzal a munkaerejével, Istentől bőven adott eszével másképpen kellene élnie. Azt okosan felhasználni; ezt művelnie kellene. Eszét üzleti, észszé kellene átalakítania, mely nem ismeri a tétlenséget, nem ismeri a lemondást, hanem folytonosan kalkulál, előre tör. Folytonosan keresi az utat és módot, hogy iparában tökéletesedjék. Mely rajta van, hogy értelmi világát fokozatosan fejlessze, olyan arányban, olyan módon, olyan mértékben, a mint azt az idő, a változott viszonyok megkívánják, kérielhetetlenül megkövetelik.

Ezt értsük meg jól t. iparos polgártársaim s tömegesen iratkozzanak be az ingyenes tanfolyamra, mely egyenesen az Önök érdekeit szolgálja.

E tanfolyamon most már nemcsak az ipari könyvitelt és üzleti levelezést veszszük elé. Eléveszszük az ipari számvetést s a mi szintén igen fontos a helyesírás gyakorlását is, amely téren nagy gyakorlatlansággal találkozunk.

Lehetnek olyan iparosok is, a kik úgy gondolkoznak, hogy én már vén vagyok, vagy pedig tudok annyit a mennyire nekem szükségem van. Előbbieknek azt mondom: a jó pap holtig tanul; utóbbiaknak pedig, hogy senkise tud annyit, hogy még többet ne tudhatna.

Egyik iratkozzék be e tanfolyamra azért, hogy megtanulja azt, a mire iparában szüksége van; a másik pedig azért, hogy bővítse, gyarapítsa ismereteit, az élet megkívánta tudnivalókban.

Heti 2 óra nem a világ. Ennyi áldozatot meghozhat bárki is — önmagáért; lelki műveléséért. S aztán az a tudat, hogy a korral haladni kívánó iparosok ohajtanak lenni: már a társadalom szemében is bizalmat, tiszteletet kelt iparosaink iránt.

Értsük meg a jó szót!

Spaller József.

Ugron Gábor a helyzetről.

Székelyudvarhely, szept. 30.

Munkatársunknak ma alkalma volt Ugron Gábor, a vezérbizottság kiváló tagját a helyzetet illetőleg megkérdezni.

— A vezérek fogadása — úgy mond Ugron — még Bécsben is nagy meglepetést keltett. Arról a fogadról sem Goluchovszky, sem Fejérváry Géza, sem pedig Cziráky gróf nem tudott.

— A vezérek azzal a biztatással mentek Bécsbe, hogy a hadsereg nyelvkérdésének kikapcsolásával a koalíció vezéreit bizza meg kormányalakítással a király. *A király ismert fellépése tisztára Gautsch cselszövénye*, egy vagy több főhadsegéd közreműködésével.

— Amíg ezen eset alkalmával átadott program pontok meg nem semmisítettek a magyar alkotmány 67-es tartalma legnagyobb veszélyben van. Igaz, hogy Bécsben, a következményektől megdöbbenek, a hatást enyhíteni akarják, de magát a tartalmat, a mit a király előterjesztett, eddig vissza nem vonták. *Emiatt kibontakozás nem várható rövid idő alatt.*

— Legvalószínűbb Fejérváry kabinet Fejérváry nélkül. Mert Bécsben is visszaélnék az ő loyálisával és kabinetjében sem ura a helyzetnek. — Ugy hogy egy időben Budapesten is, Bécsben is más történik — mint ahogyan őt informálják. Ezek miatt nem egyszer hangosan kitört már Fejérváry.

— A következő kormányról nem lehet tudni nem vesz-e abszolútisztikus eszközöket igénybe, avagy csak egyszerűen nem törődik a törvényekkel, ami újra más dolog.

— Az október 3-iki pártközi értekezletnek célja az lenne, hogy a nemzet egy véleményét demonstrálja, azonban ez értekezletben a Tisza-pirtiak nem fognak résztvenni.

— Október 10-iki ülésen a házfeloszlátása nem következhetik be. Olyan törvénytelen cselekedetre még sem vetemednek akkor, amidőn sem mult évi sem a jövő évi költségvetés sincsen megszavazva.

A Székelytakarékszövetkezet büntetése.

— Az ítélet kihirdetése. —

Székelyudvarhely, szept. 29.

Ma délután 5 órakor hirdette ki a törvényszék meghozott ítéletét.

A törvényszék termét a közönség zsufolásig megtöltötte, mert lázas kíváncsisággal leste mindenki az ítélet eredményét.

De leginkább várták azok a becsületben és tiszteletben megőszült emberek, kiknek szenvedése nem ismert határt. Három hosszú esztendőn át tartott a vizsgálat. Idézték rendőrség, vizsgáló bíró, törvényszék elé. Vizsgálták, kutatták a bűnösöket, s minden egyes idézéssel felkavarták lelkük egyensúlyát. Tudták, hogy nem vétkeztek, biztak és reméltek ártatlanságuk tudatában, de félték is egyszersmind attól, hogy hátha nem derül ki a szövevényes perben, hogy tetteikhez a gyanu árnyéka se férhet.

Három hosszú évig járták a Golgothát. Nyugalmukat megzavarta, tevékenységüket megbénította a vád. Keresték a bűnöst önmagukban, keresték egymásban, de a gyanútól megszabadulni egy pillanatra se tudták.

Igy jött el a tárgyalás napja, ott állottak bírák előtt, egy súlyos váddal megterhelten bár, de azon szilárd hitben, hogy sikerül meggyőzni bíráikat ártatlanságukról.

De, hogy sikerült-e ez tényleg nekik, csak egy hét múlva tudhatták meg, s e hét mennyi újabb reményt és újabb kétségbeesést szült.

Érthető tehát, hogy elszorult és dobogó szívvel várták az ítélet hirdetés percét.

Szorongó érzésük átragadt a közönségre és a jelenlevők szintén vissza fojtott lélekzettel, néma csendben hallgatták a megváltó szót — felmeutettek.

Végre tehát mégis kiderült ártatlanságuk s a gyertyák fényén megcsillant a szemükben megjelent örömkönnny...

Boldogan lélegzelhettek fel annyi idő után ismét.

Örömlüket csak az korlátozza, hogy a közbíró még mindig nem elégségesen meg szenvedésüket. Tovább felebezett. De nyugodtak lehetnek. A felsőbb bíróság se találhat vétket és bünt ott, ahol nincs.

Az eredmény talán még szebb és még megnyugtatóbb lett volna, ha Ugron Gáborra nézve is felmentéssel végződött volna. De megnyugtathatja őt is az, hogy ítéletileg nyert megállapítást az, hogy hogy az a vád, melyet ellenségei uton-utfélen hirdettek, hogy bűnös visszaéléseket követett el, az nem való. Ha van vétkes, az csak az, hogy az ítélet szerint is, nagy vagyonában elbizakodva egy nagyobb kölcsönt vett kisebb alaptőkével bíró intézettől igénybe s ez által alkalmat adott arra, hogy az ő mesterségesen, ellenségei által előidézett vagyoni romlásával, az intézet is válságos helyzetbe kerüljön.

Ez azonban az ő erkölcsi integritásán csorbát nem ejt, s örömmel konstatáljuk, hogy tisztán és mocsoktalanul került ki ebből a perből, mely sok keserű percet és sok szenvedést okozott neki is.

Kevésel 5 óra után jelent meg a teremben a bíróság. Dr. Bodolla Gábor elnök figyelmezteti a hallgatóságot a tetszés, vagy nem tetszés nyilvánításától való tartózkodásra. Bejelenti, hogy Gönczi Lajos, Jánosy Péter és Olasz Gyula megbízásukat Eötvös Károlytól visszavonták, s védelmükkel *Issekucz Győzöt* bízták meg. Ezután felolvassa az ítéletet, melynek rendelkező része a következő:

Ő Felseje a Király nevében!

A sz.-udvarhelyi kir. törvényszék, mint büntető bíróság a Dr. Bodolla Gábor kir. törvényszéki elnök elnöke alatt, Dr. Vóth Gerő kir. törvényszéki bíró, Dr. Harmath Jenő kir. törvényszéki bíró, valamint Mihály János kir. törvényszéki bíró, mint pótbíró, valamint Jakab János és Dr. Barabási István kir. aljegyzők, mint jegyzőkönyvvezetők részvétele mellett, a vádtanácsnak 1905. évi 181. sz. a. mv. kir. ítéletében 1905. évi 1105. szám alatt kelt vádhatározatában — a kir. főügyészségnek 1904. évi 3489. és 1905. évi 945. szám alatt kelt vádiratában — Ugron Gábor és társai ellen család bukás bte és vétkes bukás vétsége miatt foglalt vád fölött — a kir. törvényszéknek 1905. évi 2104. szám alatt kelt végzése folytán — Csiky László kir. főügyészi helyettes és Diemár Károly kir. ügyész, mint közvádlóknak, — vádlottaknak Dr. Eötvös Károly, Jánosy Gyula, Dr. Hinléder Ernő, Dr. Pál Ernő, Dr. Kovácsy Albert, Kégl József, Dr. Pálffy Ferencz ügyvédeknek, mint védőknek jelenlétében, 1905. évi szeptember hó 18., 19., 20., 21., 22. napjain megtartott nyilvános főtárgyalás alapján, a vád és védelem meghallgatása után következőleg

ítélt:

I. Ugron Gábor vádlottat, a ki 58 éves, róm. kath. vallású, kelementelki születésű, budapesti lakos, magyar honos, országg. képviselő, nős, 3 gyermek apja, vagyontalan, katonai kötelezettségének eleget tett

a) ama ténye miatt, hogy mint a Székelyegyleti takarékpénztár elnök-igazgatója nagy vagyonában elbizakodva, a vezetése alatt álló Székelyegyleti első takarékpénztárnál az alapszabályokban előírt óvatossági rendelkezések figyelmen kívül hagyásával a hitelt tulságos mértékben igénybe vette, és tartozásait a kamatoknak is csupán váltóval történt fedezése által oly magas összegre engedte szaporodni, hogy 1901-ben beállott fizetésképtelensége a takarékpénztár bukását is maga után vonta;

b) ama ténye miatt, hogy noha a Székelyegyleti takarékpénztár igazgatóságának 1893. márczius 5-én tartott ülésében az általa kért és megszavazott 100.000 frt kölcsönt márczius 21-én kézhez vette, mint elnök-igazgató annak kellő időben való jelzálogi biztosításáról gondoskodni elmulasztotta;

c) ama ténye miatt, hogy a b) pontban írt, összesen 100.000 frtről kiállított és Ugron Gáborné által is aláírt váltókat, melyek a b) pontban írt tartozásának biztosítékául szolgáltak, s melyeket 1901. év június havában a takarékpénztár jogtanácsosa, néhai Dr. Kovács Mór ügyvéd neki átadott, elfogadta anélkül, hogy saját vagyoni viszonyait és az almalakereki birtokára bekebelezett előző teherterületeket a kellő gondossággal és körültekintéssel számbavéve, azok helyett más megfelelő és elegendő biztosítékról gondoskodott volna, és végül

d) ama ténye miatt, hogy váltótartozásairól csak saját aláírásával ellátott váltókat adott, minek folytán az intézet jelentékeny készpénzét oly módon kölcsönözte ki, hogy annak ellenében adott váltók visszleszámitolásra alkalmatlanokká váltak s így hitelforrásul felhasználhatók nem voltak, holott kellő gondosság mellett előre látható volna, hogy ez által a tkpénztár működésének visszleszámitolási ágát megbénítja, mely tényei folytán a Székelyegyleti első takarékpénztár bukása következett be —

gondatlan üzletvezetés által elkövetett s a btkv. 416. §. 1. pontjában írt vétkes bukás vétségében — figyelemmel a btkv. 417. §-ára — bűnösnek mondja ki, s ezért őt a btkv. 416. §. alapján a btkv. 92. §-nak alkalmazásával az 1893. évi XXVII. t.-cz. 3. §-ban írt cölökre fordítandó s a székelyudvarhelyi kir. ügyészséghez 15 nap alatt, végrehajtás terhével befizetendő s behajthatatlanság esetén a btkv. 53. §. alapján 5 (öt) havi fogházra átváltoztatható 3000 (háromezer) kor. pénzbüntetéssel bünteti, s a hivatalvesztést a btkv. 54. §. második bekezdése alapján mellőzi; elmarasztalja vádlottat az eddig felmerült 10548 kor. 44 fill., valamint az ezentul felmerülő bünygyi költségeknek 15 nap alatt az 1890. évi XLIII. t.-cz. 9. §-ban meghatározott vajtás terhe mellett az államkincstárnak leendő megtérítésében — ezen költségeket azonban az idézett t.-cz. 4. §. 2. bekezdése alapján egyelőre behajthatatlanoknak nyilvánítja.

II. Embery Árpád vádlottat, aki 42 éves, róm. kath. vallású, kolozsvári születésű, székelyudvarhelyi lakos, magyar honos, tanár, nős, 7 gyermek atyja, vagyontalan, hadmentes, az ellene emelt vád alól a bpts 326. §. 1. és 2. pontja;

III. Bod Károly vádlottat, aki 57 éves, ev. ref. vallású, selyei születésű, székelyudvarhelyi lakos, magyar honos, ny. tanár és lelkész, nős, 2 gyermek atyja, vagyontalan, hadmentes, az ellene emelt vád alól a bpts 326. §. 1. pontja;

IV. Jánosy Péter vádlottat, aki 56 éves, róm. kath. vallású, csik-tusnádi születésű, székelyudvarhelyi lakos, magyar honos, tanár, nős, 3 gyermek atyja, vagyontalan, hadmentes, az ellene emelt vád alól a bpts 326. §. 1. pontja;

V. Gönczi Lajos vádlottat, aki 53 éves, ev. ref. vallású, kelementelki születésű, székelyudvarhelyi lakos, magyar honos, igazgató-tanár a ref. kollegiumban, nős, 4 gyermek atyja, hadkötelezettségének eleget tett, az ellene emelt vád alól a bpts 326. §. 1. 2. pontja alapján;

VI. Olasz Gyula vádlottat, aki 48 éves, ev. ref. vallási, kolozsvári születésű, székelyudvarhelyi lakos, magyar honos, ev. ref. kollegiumi tanár, nős, 1 gyermek atyja, vagyontalan, hadmentes, az ellene emelt vád alól a bpts 326. §. 1. 2. pontja alapján.

VII. Gáspár Balázs vádlottat, aki 49 éves, róm. kath. vallású, székelyudvarhelyi születésű és lakos, magyar honos, főgimn. tanár, nős, gyermektelen, vagyontalan, hadmentes;

VIII. Kovács Dániel vádlottat, aki 43 éves, ev. ref. vallású, m-homoródi születésű, székelyudvarhelyi lakos, magyar honos, tanár az ev. ref. kollegiumban, nős, 6 gyermek atyja, vagyontalan, hadmentes;

IX. Vargha Sándor vádlottat, aki 49 éves, róm. kath. vallású, nagygyújtódi születésű, székelyudvarhelyi lakos, magyar honos, főgimn. tanár és lelkész, vagyontalan;

X. Gál Sándor vádlottat, aki 42 éves, róm. kath. vallású, dobói születésű, gyergyószárhegyi lakos, magyar honos, nős, gyermektelen, hadmentes; és

XI. Nagy Ferencz vádlottat, aki 52 éves, ev. ref. vallású, nagybacsoni születésű, székelyudvarhelyi lakos, magyar honos, nyug. irodatiszt, nős, 3 gyermek atyja, hadkötelezettségének eleget tett,

az ellenük emelt vád alól a 326. §. 1. pontja alapján felmenti.

A székelyegyleti első takarékpénztár csódtömege sértett magánjogi igényét nem állapítja meg — de sértett magánjogi igényével a polgári bírósághoz fordulhat.

Ezután az ítélet indokolását olvasta fel az elnök, mely több mint 25 iott ivre terjed.

Az ítélet indokolása kiemeli, hogy a család bukás tényét a kir. törvényszék nem állapíthatta meg. mert jöllehet Ugron elismerte, hogy 219.309 kor. 72 fillért több részletben kölcsön vett, de semmi sem enged arra következtetni, miszerint tudatában lett volna annak, hogy ezt az összeget visszafizetni képes nem lesz s így szándékos vagyonelvonásról szó sem lehet, ellenkezőleg az nyert megállapítást, hogy vagyoni viszonyai annyira kedvezők voltak, hogy nemcsak a már meglévő adósságai fedezésére voltak elégségesek, hanem még újabb tartozásokat is megbirtak. Igazolva lett az is, hogy vagyonát folyton gyarapította, a kölcsönöket jövedelmező befektetésekre fordította, a miből csak arra lehet következtetni, hogy hitelezőit megkárosítani nem volt szándékában, sőt minden törekvése oda irányult, hogy vagyonának növelése által adósságainak minél erősebb biztosítékot nyújtson.

Ezt a körülményt az ítélet indokolása számadatokkal is illusztrálva, kimutatja, hogy vagyonának cselekvő állapota 2.915.360 koronára volt tehető s ezzel szemben, ha tartozásainak a szakértők által elkészített jegyzékét hitelt érdemlőnek lehetne is elfogadni — de igazolva van, hogy abban több tétel tényleg nem áll fenn — az esetben is aktívá 1.065.628 kor. 43 fillérel haladtak meg szenvedő állapotát.

E bizonyított adatok alapján tehát a kir. törvényszék elfogadta Ugron Gábornak azt a védekezését, hogy a kölcsönzések alkalmával vagyoniilag elég egyetlen adat sem merült fel, mely károsítási célszót igazolna, sőt a kihallgatott tanúk vallomásaival kétségtelenül bizonyított azon tényei: hogy jószágaiba hasznos és idővel tetemes jövedelmet hajtó beruházásokat eszközölt, semmit potom áron el nem adott, nagyszabású nyereséges üzleteket kötött — arra mutatnak, hogy Ugron Gábornál a kölcsönök felvételekor és azután is, ugy a fizető készség, mint a fizetési képesség meg volt s hogy a kellő időben fizetni még sem tudott, annak oka személyes hitelének valótlán hírek terjesztése által való megrontása és ennek folytán hitelezőinek tömegesen, egyszerre való fellépése volt.

Megállapítja tovább a kir. törvényszék azt is, hogy a takarékpénztár bukását tisztán az okozta, hogy az Ugron Gábor elleni követelések azonnal készpénzzé tehetőek nem voltak s az Ugron Gábor vagyonának árverések alkalmával a valódi értéknek csak 30%-ával volt értékesíthető s így feltűnő csekély áron kelt el.

Miután pedig az árveréseknél elért kedvezőtlen eredmény Ugron Gábor tevékenységén kívül esik, így ebből a károsítási célzatra következtetni szintén nem lehet.

De a kir. törvényszék az Ugron Gáborné által, a megszavazott 100.000 forintos kölcsön bekebelezéseig, ideiglenes biztosítékként átadott váltó kiadásában, illetve abban a tényben, hogy ezt Ugron Gábor elfogadta: szintén nem látta a család bukás feunforgását, — mert akkor, a midőn az neki 1901. év. nyarán kiadatott, a takarékpénztár fizetésképtelenségét nem tudta, sőt nem is tudhatta, mert nagy jövedelme és hitele mellett abban a tudatban lehetett, hogy készpénzfizetéssel a takarékpénztár fizetőképességét bármely pillanatban helyreállíthatja. E tudatban az Ugron Gáborné váltóinak elfogadásával a takarékpénztár hitelezőit megkárosítani nem akart, annál is inkább, mert ezek helyett a takarékpénztár javára, összes ingatlanaira jelzálogos bekebelezést nyújtott.

Mint hogy azonban a bíróság a vádbeli cselekményt a vád keretén belől szabadon minősíti, — ezekben a cselekményekben csak gondatlan üzletvezetést látott fennforogni.

Az ítélet ellen ugy a közbíró, mint Ugron Gábor felebezést jelentettek be.

UJDONSAGOK.

Székelyudvarhely, okt. 1.

Egyről-másról.

Mindeufelé az országban, arról panaszkodnak, hogy a piacok napról-napra drágulnak. A kispénzü emberek nagy tömege éppen ugy a piacra van utalva, mint a vaskos tárczáju uriemberék kicsiny társasága.

Próbálnak is mindenféle szabályrendeleteket hozni, hogy az árukinálók kapzsi és bestiális meggazdagodási szenvedélyeit korlátozzák és a vásárlóknak is jogokat biztosítsanak a piaci hiénákkal szemben. A fulmináns rendeleteket pedig éppen a piaci kofa sajnálja le, az röhögi le a legjózanabb papiros védekezést.

Nem is lesz addig a papiros védekezésnek kézzel fogható eredménye: a mig a hazai mezőgazdaság

konzervatív elméleteken nyugszik és a míg a mezőgazdaság nem ismeri a belterjes gazdálkodást, a míg mindenütt a hazában nem alkotunk zöldség, gyümölcsstermő kerteket, a míg mindenütt nem lesznek baromfitelepek, tejkiallító szövetkezetek, a míg a kínálat nagyobb lesz, mint a kereslet.

A mi gyenge konzervatív gazdálkodásunk okaiból a bolgár és a szerb nép takaros vagyont gyűjt szerte ez agrár országban.

Látjuk, hogy a bérelt földért mily összegeket képesek fizetni s látjuk, hogy az ő-suttó gyerekekkel a földmivélés legkönnyebb, pepecselő munkájával hogy megtollasodva hagyják itt ősszel a földet, mely nekik egész évre kenyeret, őregségükre vagyont biztosít.

Nagy baj, hogy oly helyeken is, hol a fogyasztási szövetkezetek felállítottak, a népet nem tanítják meg zöldségtermelésre, hanem e helyett örömmel konstatálják, hogy a beltelek számbamenő földeken is, búzát, rozsot termelnek.

A tíz évről — tíz évre összeállított statisztika, örvendetes népesedéstről ad bizonyítványokat, de fehér holló számba megy az a jelentés, mely az vidékeknek arról a változó gazdasági rendszeréről adna tanúságot, melyet fennebb érintettük. Magyarán: a népesség szaporodik a kereslő, a vásárló közönség egyre nagyobb tért foglal el, de a kínálat ma is az, a mi 2—3 évtized előtt, sőt a kartel rendszerrel dolgozó iparosok és elelmi árulók miatt, a kínálat egyre-másra fogy. Nagy vásárok voltak hajdanában erre mifelénk is, s hangos volt a piac, a megelégedettek szavától. Ma itt-ott árul egy-egy iparág képviselője, itt-ott beszélnek jó vásárokról, mert a kartelrendszer miatt, inkább haza viszi portékáját a mester, mintsem az elveket sutba dobja a biztos, de kevesebb bankóért.

A kartelrendszer miatt eszünk olyan húst, melyben kitörök a fogunk. A kiviteli kereskedelem miatt egész napi keresetünket adjuk oda egy-egy pár csirkéért, a mely egy jól hizott verébnél alig nagyobb.

Nem szabad megengedni, hogy a szomszéd piacra már a hajnali órákban garmada számára vásároljon az ügynökök toladó serege, mely minden jobb falatot kiragad a kezünkől és nekünk csak az alját, a sőpredékét hagyja.

Várja be az ügynök, míg a város közönsége szükségletét fedezte, mert bizonytal az ügynökök számára is termel eleget a termelő közönség.

Fontos nagy érdek ez, mely immár hangosan követeli a megvalósítást. Az adózó dolgárok egy olyan jogát érintjük itt, melyet valóban élvezni akarunk.

S mi azt hisszük, hogy a kenyérkérdéssel foglalkozó, adózó polgárok észszerű jogos óhaja oly világosan beszél, hogy a város urai és képviselőtestület feltétlenül kezét fognak, a piaci mizeriák megszüntetésére, a mely immár állandó témául ott ül azokon a verejtékekkel dolgozó, kenyeret szerző családok homlokán, kik mostani állapotokat oly régen tűrik, kik oly régen panaszkodnak.

Jól jegyezzük meg, hogy a polgárok e nagy sérelmén a legsürgősebb feladat segíteni s nem lehet nagyobb ambíciója egy városnak, vagy községnek sem, mintha polgártársai megelégedettek.

Ez a városok legszebb politikája és egyben a leghasznosabb is, mert a közintézményekkel megelégedő polgárság képes városát előbbre vinni, minden ügyekben.

Bucsuztató. Tegnap este szép társaság gyűlt össze a Hungária-vendéglő éttermében, hogy fehér asztal mellett is bucsut vegyen a körünkől távozó férfitól: *Hann* Károly főreáliskolai tanártól. A derék férfi tiszteletére mintegy 80-100-an jöttek össze és számos felköszöntőben éltették Hann, ki 32 évi itteni tanári működése alatt közbecsülést érdemelt ki társadalmunkban. *Hann* Károly családjával Kolozsvárra teszi át lakhelyét és mi kívánjuk, hogy új otthonában is találjon olyan szíves fogadtatásra, annyi önzetlen jóbarátra, mint a milyent és amennyit itt hagy. Tiszteletére tegnap este a főreáliskola ifjusága lámpionos menetet rendezett, amidőn az ifjuság érzelmeit *Baranyay* József 8 o. tanuló tolmácsolta; míg *Solyomossy* Lajos 7. o. t., *Nosz* Gusztáv tanár ez alkalomra irt ódáját szavalta.

Új tanár. A székelyudvarhelyi ref. kollegium még a múlt évben megválasztotta volt *Biró* Sándor ördögkereszturi papot rendes vallásánárnak. Időközben azonban nem foglalhatta el állomását, a kollegium előjárósága most felhívta, hogy foglalja el

állását. *Biró* Sándor október első napjaiban városunkba érkezik és elfoglalja új állását.

Városi közgyűlés. Székelyudvarhely város képviselőtestületét *Gotthárd* János polgármester előreláthatólag f. hó 5-ikére rendkívüli közgyűlésre hívja meg. E közgyűlés tárgyainak előkészítése végett a polgármester 25-én értekezletet hívott össze, amidőn a lényegesebb városi ügyekben a megjelentek egyöntetű megállapodásra jöttek.

Tanulmányi kirándulás. A mind gyakoribbá váló váló ifjusági tanulmányi kirándulásnak méltán tulajdonítanak hova-tovább nagyobb és nagyobb jelentőséget mindazok, kik a középiskolai tanuló ifjuság nevelését, elméleti és gyakorlati képzését vezetik, vagy érdeklődéssel kísérik. Az ifjusági kirándulásoknak sok egyéb kedves és jó oldala mellett egyik nagy előnye az, hogy a nevezetes helyeknek közvetlen szemlélése, s ezek hatása alatt tartott tárgyi magyarázat annyira megragadja az ifju lelkét, hogy az ott szerzett benyomásokat a késő korban sem feledti el. Sajnos az iskola feladatainak nagy halmaza nem engedi, hogy évenként több ízben is lehetséges legyen fölkeresni a természeti ritkaságokkal megáldott, vagy történelmünk nevezetes eseményeire emlékeztető helyeket, melyek nagy számmal vannak Erdélyben, s közelebből vármegyénk területén is. Igen hasznos és jól sikerült tanulmányi kirándulásban vett részt a ref. kollegiumunk 90 tanulója *Fejes* Áron, *Solyomossy* Endre, *Csutak* István, *Demeter* Béla és *Varga* Dezső tanárok vezetése mellett szept. hó 22-én és 23-án. 22-én reggel indult el szekereken örömtől ragyogó arccal az ifju csapat *Koronod*, *Parajd* és *Szaváta* fürdő megtekintésére. A Pálfalvi tetőn — honnan igen szép panoráma nyílik, egyfelől a Fogarasi-havasokra, másfelől a Hargita felé — *Solyomossy* Endre tanár tartott történelmi magyarázatot. Utalván a régi dák városokra, limesekre és római kastromokra, felfejtette, hogy milyen szerepe volt e helynek a római uralom alatt. *Koronodon* a jó étvágygyal elfogyasztott villásreggeli után, a tulajdonos szíves kalauzálása mellett a fürdőt és a kies parkot tekintették meg. Itt ismét *Solyomossy* Endre ismertette a *Korondi* fürdőt és röviden föltárta a magyar fürdők jelentőségét általában; hazafiasságra buzdított. Innen egyenesen *Szaváta*-fürdőre indultak, hol a gyönyörű fürdő telep, a csodás sóstavak és a pártját ritkító sósziklák megtekintése után a helyszínen *Varga* Dezső tartott magyarázatot a természeti csodaszámban menő, híres szavátai sóstavakról. *Szavátáról* hazatérőben *Parajdon* állottak meg, hol *Benedek* Kálmán bányanagy igen tanulságos és élvezetes előadásban tárta fel a só geológiai képződését, a parajdi sóbánya történetét és jelenlegi üzemét. Majd *Solyomossy* Endre ismertette a parajdi sónak a székelyek által való régi használatát a 6-ik századig és annak állam háztartási szerepét az erdélyi fejedelmek korában. Azután a bányanagy előzékeny kalauzálása mellett a kivilágított sóbányát nézte meg az ifjuság. Ébéd után utnak indulva, gazdag és hasznos tapasztalatokkal öregbülve, jó egészségben és vidámkedvel érkeztek meg ifjaink 23-án este 7 órakor.

Unitárius istentisztelet. Ma okt. 1-én d. e. 10 órakor kezdődőleg a vármegyeház nagytermében unitárius istentisztelet tartatik. Egyben az egyházközösség előjárósága ez uton tudatja az érdeklődőkkel, hogy jövőre, további intézkedésig minden hó 1-ső és 3-ik vasárnapján lesznek a rendes istentiszteletek a nevezett helyen és időben.

Megbízás. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a székelyudvarhelyi róm. kath. és ev. ref. főgimnáziumok meglátogatásával és azokban az állami felügyelet gyakorlásával az 1905—906. tanévre is *Kuncz* Elek kolozsvári tank. főigazgatót bizta meg.

Kinevezés. A belügyminiszterium Udvarhelyvármegye Erked községében *Gunesch* Frigyes jegyzőt anyakönyvessé nevezte ki.

Új segédlelkész. Dr. *Bartók* György erdélyi püspök a székelyudvarhelyi ev. ref. egyházközösségbe *Csutak* István, kitűnően végzett papjelöltet nevezte ki segédlelkésznek, *Csutak* István ismeretes városunkban, mert a megelőző iskolai évben a helybeli ref. kollegiumnál volt alkalmazva, mint h. vallásánár. Az eddigi segéd-lelkész, *Szabó* András-t a szotyori egyházközösség hívta meg papjának.

Az áll. főreáliskola ifjusága, *Nosz*, *Szarvas* és *Tompa* tanárok vezetése mellett, okt. 2-ikán négy napig terjedő tanulmányi kirándulásra indul. Ez idő alatt megtekintik *Dévat*, *Vajda*-Hunyadot, *Gyalát*, *Lupényt*, *Szurdoki* szorost, *Petrezsényt*, *Boli* barlangot.

A gyakorlati tanárképzés szervezete. A kultuszminiszter rendelkezéssel szervezte a gyakorlati tanárképzést. Az ország középiskolái közül, mint már volt alkalmunk ezt megírni, kiválasztott tizenháromat, amelyben a szakvizsgázott tanárjelölteket fogják oktatni a tanítás mesterségére. Természetesen nagy volt a vetélkedés az országban az iránt, hogy melyik legyen az a szerencsés iskola, amelyet mintegy gyakorló főgimnáziumi rangra emel a minisztérium és amelynek egynehány tanára ily uton még külön fize-

téshez is jut. A kultuszminiszterium odatörekedett, hogy nemcsak mintaszerű iskolákat, de egyuttal mintaszerűen oktató szaktanárokat nyerjen meg az új intézménynek. Megszűnik ezzel egy csapásra az a tarthatatlan állapot, hogy sok tanárjelölt még csak nem is látott középiskolát addig, amíg oda tanárrá ki nem nevezték. Ezután a szakvizsgázott tanár állami ösztön díjjal kerül egy-egy vidéki középiskolába s ott a vezető tanár oldalánál tanulja meg a tanári mesterséggyakorlatát. Az ide vonatkozó miniszteri rendelet rövid foglalata ez: A kultuszminiszterium minden középiskolai tankerületben a főigazgatók javaslatai alapján kijelölt egy-egy állami középiskolát s ezekben a középiskolákban egy-két vezető tanárt, akik az igazgatók irányítása mellett a tanárjelöltek kiképzésére vállalkoznak. A rendlet szerint a megbízás két évre szól. Ideiglenes szabályzatot adott ki a miniszterium a képzés módjának meghatározására. A szabályzatot a nyert tapasztalatok alapján fogják véglegesíteni. A gyakorlati tanárképzésre megbízást kapott intézetek közt szerepel a *székelyudvarhelyi áll. főreáliskola* is, hol a matematika fizikai szakkól *Dózsa* Jakab tanár vezetésével kéretik ki a tanárjelöltet.

Halálozások. *Sándor* Józsefné szül. *Tamás* Róza életének 39 ik, házasságának 20-ik évében, m. hó 28-ikán meghalt. Halálát férje, *Endre*, *Albert*, *Juliska*, *Jani*, *Dénes* és *Rózsika* gyermekeivel, valamint kiterjedt rokonság gyászolja.

Weigel Ödön törvényszéki irodagyakornok, m. hó 29-én rövid szenvedés után meghalt. Halálát nevelő szülői *Ferenczy* Károly és neje *Ágotha* Ágnes, testvérei, nagyszülői és számos rokon gyászolja.

Ev. ref. egyházmegyei közgyűlés. Az udvarhelyi ev. ref. egyházmegye, szept. 27-én rendkívüli közgyűlést tartott Székelyudvarhelyen. Délelőtt 10 órakor *Márton* Árpád küsmödi lelkész buzgó imája után, nyitotta meg az ülést *Péter* Károly esperes, a kollegium disztermében. Legfontosabb tárgya e gyűlésnek az istentiszteleti rendtartás egységesítésére készített javaslat tárgyalása és a főjegyzői állás betöltése volt. Ezt megelőzőleg azonban dr. *Nagy* Sámuel újonnan választott algondnok beigtatása történt meg. *Péter* Károly esperes és *Gyarmathy* főgondnok üdvözlötték az új gondnokot, a ki megköszönve az egyházmegye bizalmát: igéri, hogy vallásos hitéből kifolyólag, teljes erejéből igyekszik az egyházmegye érdekeit munkálni. *Csia* Kálmán etédi pap lemondásával a főjegyzői állás megüresedvén, a közgyűlés egyhangulag *Vajda* Ferencz székelyudvarhelyi papot kiáltotta ki főjegyzőnek, ki azonban a bizalmat megköszönve, azt nem fogadta el. Ezután, a szavazás elrendeltetvén, a többséget *Hegyi* Péter peői lelkész nyerte el, s így ő lett a főjegyző. A feyelmi és világi tanácsbírói állásra *Gönczi* Lajos és *Molnár* Károly nyugalmazott tanár választattak meg, míg világi póttag dr. *Solyomossy* Lajos, egyházi *Bodó* István lett. Az istentisztelet egységesítésére vonatkozó konventi javaslatot, az esperes felkérése folytán, *Vajda* Ferencz székelyudvarhelyi pap terjesztette elő. Véleményes javaslatát, megtoldva még egy pár módosítással a közgyűlés egész terjedelmében elfogadta. Az igazgató tanács ama körlevelét, hogy a vásárok vásár-ünnepnapokról tétessenek át más napokra, *Menyhárt* András kecseti lelkész, ny. esperes adta elő. Napi rendre térést ajánl, mert szerinte, egyfelől ugy sem vezetne a felírás eredményre, másfelől a kirakó vásárok amugy is áttétnek ilyen esetekben hétköznapiakra, nem is említve, hogy egyes egyházakból olyan kevesen vesznek részt, hogy az nem gátolja az istentisztelet megtartását. Ezzel szemben azonban *Vajda* Ferencz javaslatára határozatba ment, hogy igenis szükség van a miniszterhez való feliratra, már csak azért is, hogy jövőre barom vásárok ne engedélyeztessenek vásár- és ünnepnapokra és a vásárnap rendre visszaadassék igazi rendeltetésének: az isten imádnak. Az egyházmegyei, múlt évi számadások megvizsgálásáról, *Kovács* Dániel tanár terjesztett elő terjedelmes jelentést, melyet el is fogadott a közgyűlés. Végül esperes tett indítványt az egyházmegyei tanácsnak egy világi és egy egyházi taggal való kibővítése iránt, mint a gyűlés szintén magáévá tett. Ez alkalommal kebelezettek be: *Demes* Ferencz szentlászlói, *Kónya* Kálmán bágyi új papok. *Boó* Károly ny. paptanár pedig a közgyűlés tagjai sorába felvétellett.

Az első székely baromfi tenyésztő egyesület választmánya, mint jeleztük, október hó 3-ikán d. u. 2 órakor a vármegyeház kistermében rendes ülést tart. Tárgy: 1. Az 1000 korona államsegély felhasználásáról való megállapodás. 2. Munka program.

Változás a szerkesztőségben. A következő levelet vettük:

Tekintetes Becsek Aladár fel. szerk. urnak Helyt. Kedves barátom! Valami jóakarom megirigylte azt a dús jövedelmet, melyet az „Udvarhelyi Híradó” szerkesztőségi tagsága után élveztem és bejelentett felettes hatóságomnak, hogy lelkési hivatalom mellett, még ezt a mellékfoglalkozást is folytatom. Mint jól tudod, én ezt az állást soha sem kerestem, hanem egyenes felkérésre vállaltam el, de a magam részéről egy percig sem tekintettem mellékfoglalkozásnak, mert akkor kijelentettem, hogy csak szabad időmben dolgozhatom lapodba. Tényleg, három hónap alatt nem is írtam többet három cikkelnél. Kijelentem tehát, hogy a czimzetes szerkesztőségi tagságról ezennel lemondok és a szerkesztőség kötelékéből kilépek. Igérem azonban, hogyha időm engedi, készséggel irok ezután is lapodba, menyinyiben annak iránya elveimmel megegyezik.

Tisztelettel

Székelyudvarhely, 1905. szept. 29.

Barátod

Vajda Ferencz.

Amilyen őszintén sajnáljuk azt, hogy a sötétben settenkedő denuncziás elérte tervét, épp úgy örvendünk Vajda Ferencz igen tisztelt barátunk azon kijelentésének, hogy a megválás csak czimleges lesz, mert őszinte, bátor, hazafias szellemtől vezetett tolat nem vesztettük el, cikkeivel ezután is felkeres, s őt így ezután is a magunkénak mondhatjuk.

Az új postaépület. A közszvári posta- és távirda igazgatósága, tekintettel a helyi postahivatal szük voltára tudvalevőleg egy modern postahivatal helyiség építését vette tervbe. Az igazgatóság most ez uton tudatja az érdekeltekkel, hogy az új épületre vonatkozó ajánlatok legkésőbb okt. 15-ig hozzá beadandók, mivel a később érkezett ajánlatokat figyelembe venni nem fogja.

A tréfás estély. A Polgári önképző és segélyező egyesület által a múlt vasárnap rendezett Tréfás estély ugy anyagi, mint erkölcsi tekintetben szépen sikerült. Az estélyen szereplő nők: Szolga Rozsika, Scheffrának Józsefin, Szabó Erzsébet, valamint a férfiak: Mészáros Zoltán, Székely Lajos, Szemerjai Károly, Tréfa József és Sándor Ferencz mind igen jók voltak és zajos derűtséget keltettek. Az est összes bevétele 376 korona volt, ezzel szemben kiadás 180 kor., mint tiszta jövedelem az egyesület pénztárában elszámoltatott 196 korona. Ezen szép anyagi siker eléréséhez felülfizetéseikkel hozzájárultak: Biró István 50 fil., N. N. 10 fil., Mercz Károly 80 fil., Csillag József 2 kor., Orbán Gergely 50 fil., Ifj. Vass András 40 fil., Arosi Sándor 60 fil., Gábor Márton 1 kor., Haab Márton 1 kor., Tamás Balázs 1 kor., Szabó Ödön borbély 40 fil., Becsek Aladár 2 kor., Schlosser Vilmos 60 fil., Burkhard Gyula 60 fil., Ferencz János 1 kor., Dr. Szöllösi Ödön 1 kor., Gyertyánffy Gábor 2 kor. és Barcsay Károly 2 kor. — A sorsoláshoz a tárgyakat a következő urak ajánlódokztak: Bagó Gyula 3 doboz szardínia és 3 doboz csokoládé, Perszián János 1 selyem-szoknyát, Szentpétery Gergely 2 facsap és egy pár szerb-bocskort, Zöld János 2 pár cipő, 2 kalap, 2 pár manzsetta gomb és 1 drb. broch., Sámson Lajos 2 drb. szappan és egy üveg rum, Hodor Károly 1 drb. lámpa, Nuszbaum Ignác 1 pár szerb-bocskor, Csató és Kun 1 üveg cognac, Szabó Ferencz 1 drb. kenyérhezvaló szalona, Reiner János 2 rud lengyelkolbász, Lotz Frigyes 1 drb. szalámit, Dragomán Domokos 2 drb. porcelán-szobor és 1 drb. legyezőt, Zsigmond József 1 pár szerb-bocskort, Lozdorffer Alvin 2 drb. nyakkendő, Sölymossy János 4 üveg parfüm, Szabó Ödön 1 drb. bajuszkötő és egy doboz pedrót, Virág József 3 drb. szalmakalap és egy fejkendőt, Mészáros Zoltán 2 drb. bajuszkötőt, Monori József 1 tájképfűt és egy dohányos-zsacsót dohánynyal, Fernengel Gyula 4 liter bort, Schubert János 1 óriási kiflit, Gazdag István 1 pár arany-fülfüggőt, Jakabos György 1 nadrág, Orbán, Nagy és Tamás egy pár kalucsni, Orbán Dénes 1 üveg szomorodnit, Florián Kristóf 6 zsebkendő és egy selyemnyakkendőt, Tamás Balázs 1 üveg likör és egy pénzes tárczát, Gyertyánffy cég 3 drb. tolkést, Székely Dénes 1 óralánc, 3 drb. broch., 1 legyező, 1 fiokos-tükör, 1 üveg glicerin, 1 szipka és egy dobóz levélpapírt, Harth Anna 1 pénztárcza és 1 szivarszipkát, Haurich Alfréd 1 hordó sört, Balló Zsigmond 1 broschüt, Schlosser Vilmos 1 üveg likör, Márk Testvérek 1 doboz illatszer, 3 doboz puder és 1 üveg császárkörte, Szabó György 1 drb. szalonnát, Balázka Károly 1 drb. éjjeli mécesst, Haab és Heitz 1 üveg pezsgőt, Barcsay Károly 1 drb. fejkendőt, Szorger Ferencz 1 zsebor, Zárug Antal 1 drb. dohányos-tárczát, Orbán Antal egy mellényt, Papp Z. Eudre 1 drb. nikkeltárczát, Heitz Vilmos 8 drb. különféle értékes tárgyat, Fernenger Frigyes 2 üveg bor, Nuszbaum Hermin 4 darab cipőkenőcsöt és 1 darab szerbbocskort, Szentpétery Gergely 10 drb. különféle tárgyat, Válczik Lajos 1 drb. iskolatáska és egy do-

boz levélpapírt, Szöllösi Sámuel 1 hordó sört és Sterba Ödön 1 doboz csokoládét. Fogadják nevezett adakozók és közreműködők ezen nemes cselekményükért az egyesület halás köszönetét.

Esküvő. Valády Sándor a mai napon tartja esküvőjét Fekete Eszti ke kisasszonnyal.

A homoródkarácsonyfalvi unitárius egyházközség Erzsébet-émlékének és templom orgonájának felavatási ünnepélyét f. é. október hó 5-én tartja meg. Az ünnepség sorrendje: 1. A templomban: d. e. 9 órakor. 1. Gyülekezeti ének: „XC. Zsoltár.” 2. „Itt e szent falak körében.” 3. „Alkalmi ima”, tiszteendő Kisgyörgy Sándor esperes által. 4. „Oh jőjj az urnak házába.” 5. Ünnepi beszéd és utóima, tartja nagytiszteletű dr. Boros György kolozsvári papnevelőintézeti dékán. 6. Gyülekezeti ének: „Erős várunk nekünk az Isten.” II. Az Erzsébet-téren: 1. Kölcey „Hymnus.” 2. Az Erzsébet-émlék felavatása tiszteendő Demeter Dénes helybeli lelkész által. 3. Rövid beszéd; a község részéről Pál János kjegyző, az állami elemi iskola részéről Kelemen Lajos ig. tanító által. 4. Az „Emlék” átvétele. 5. Vörösmaty „Szózat”.

Könyvtár megnyitás. A polgári önképző és segélyező egyesület könyvtára október hó 1-én megnyílik és a tagok rendelkezésére áll hetenként kétszer, vasárnap d. u. 3—5 ig és csütörtökön este 8—10 óráig. Ugyanakkor az egészen újonnan kiadott könyvtárjegyzék is kapható darabonként 24 filléért. Ifj. Szemerjai Károly könyvtáros.

Csomagoló papírok elárverezése. A kereskedelemügyi miniszter a helybeli kir. államépítészeti hivatal leltárában levő több mázsa régi hivatali iratok és könyveknek, valamint 1 drb. régi fali ingaórának nyilvános árverés útján leendő eladását engedélyezte. — Szóban levő tárgyak folyó évi okt. hó 10-én d. e. 10 órakor a kir. államépítészeti hivatal helyiségében nyilvános szóbeli árverés útján elfognak adatni. Kikiáltási ár 20 kor. — A venni szándékozók, fenti időben és helyen, a kikiáltási ár 5%-ának letévése mellett jelentkezzenek.

x Egy butorozott emeleti szoba, Árpád-utca 3. szám alatt kiadó.

x Ma este tarkaszinpad a Budapest-szállóban.

Szüret. Mikor az ország börtendő vidékein véget ér a szüretelés, akkor veszi kezdetét a naptár-szüret. S itt minden évben jó termés ígérkezik. Bármily nagy legyen azonban a piacra kerülő naptárak száma és különfélesége, magasan emelkedik valamennyi fölé a Pesti Hírlap nagy képes naptára, mely immár 16-ik éve jelenik meg a Pesti Hírlap olvasóinak szívesen látott karácsonyi ajándéka gyanánt. Hogy ajándék — annál népszerűbb. Mint a kiadóhivatal velünk közli, a jövő évi naptár, melyet a Pesti Hírlap minden előfizetője karácsony előtti héten kap kezébe, 24 oldal aktuális képen s a szokott gazdag szépirodalmi tartalommal, több közhasznú és ismeretterjesztő rovattal lesz gazdagabb, hogy egész éven át még több hasznát vehesse a közönség. Tisztelet olvasóink figyelmét azért hívjuk fel erre, mert aki a Pesti Hírlap 1906-ik évi naptárát magának biztosítani akarja, ha nem megazakítás nélkül előfizetője a lapnak, egy október elszejével legalább negyedévre kell előfizetnie (7 koronával), hogy a naptárt karácsonyi ajándékként megkaphassa. A Pesti Hírlap hazánk legkedveltebb legelterjedtebb napilapja, mely egyenlő ár mellett (egy óra 2 k. 40 fillér, 3 óra 7 korona) sokkal többet nyújt, mint más napilapok, mert napról-napra nagyobb terjedelemben jelenik meg s aki rá előfizet, a leggazdagabb tartalommal s kiválóan praktikus Divat-Salon című divatlapot kedvezményes áron kapja, negyedévre 2 koronáért, egy óra a Pesti Hírlap és Divat-Salon együtt negyedévre 9 koronáért rendelhető meg a kiadóhivatalnál: Budapest, V, Válczikórt 78. Onnét mutatványszámokat is lehet kérni.

TAVIRATOK.

Budapest, szept. 30
(Érk. d. u. 5 ó.)

Cziráký gróf a királynál.

Bécsből telephonon jelentik, hogy Csáky Albin gróf, a főrendiház elnöke, ki tegnap ér-

kezett ide, ma délelőtt 11 órakor külön kihallgatáson megjelent a királynál.

Csáky csaknem háromnegyed órát időzött a királynál, s néhány perczel 12 óra előtt visszatért a Hofburgból szállására, ahol az öszszegyült újságíróknak kijelentette, hogy *kihallgatásának főképp az volt a célja, hogy kifejtse a királynak a véleményét a váltságról* és előterjesztéseket tegyen.

Csáky gróf Bécsből visszautazott Szepes-mindszenti birtokára.

Vasuti szerencsétlenség K.-Vásárhelyen.

Kézdivásárhelyről jelentik, hogy az Erdélyi erdőipar részvt. tulajdonát képező faipartelepről elindult egy tönkszállítóvonat, mely összeütközött egy személyszállító kocsival, melyen tizenkét ember volt.

Az összeütközés következtében az iparvasút személyszállító kocsija kisiklott, s a benne ülők oly szerencsétlenül estek le róla, hogy egy aszszony szörnyet halt, öt másik utas életveszélyesen megsebesült. A szerencsétleneket a kézdivásárhelyi kórházba szállították.

Egy nemzetközit leszurta.

Perczel Guidó a kassa—oderbergi vasut tisztviselője egy József-körúti vendéglőben vitába elegyedett Wittich Mátyás nevű szocialista munkással, ki hevesen szidalmazta a koalíciót, s az egész magyar közönséget.

A szóváltásból verekedés támadt, miközben Perczel stílétes botjával úgy hasba szurta a munkást, hogy azt haldokolva vitték a Rokuskórházba. Perczelt a rendőrség letartóztatta.

Az újjászervezett szocialisták kiáltványa.

Az újjászervezett szocialisták az október 3-iki nagy fáklyásmenethez bejelentették proklamációba csatlakozásukat.

Elítéljük a merényletét a hazátlanoknak, csatlakozunk hozzájuk, mert a bérencz had megfizetett garázdálkodását nem tűrhetjük tovább.

Esküszünk, hogy a hazátlan banda sértéseit megtorlatlanul nem hagyjuk.

Nyilttér.

Köszönet nyilvánítás. Ha van intézmény amely tagjait nagy hála kötelezi, ugy az első sorába tartozik a helybeli rom. kath. jellegű temetkezési egyesület is. Hálával tartozunk mindenkinek előtt azon lelkes és fáradhatatlan embereknek, akik nehézségekkel megküzdve megalspíthatták ezen nemes intézményt. Vannak tagok akik szinte bosszankodva fizetik azon csekély 40 fillért, melyet egyes tagok elhalálozása esetén kell fizessenek, de nem gondolnak arra, hogy mily jól fog esni a hátramardottaknak akkor, hogyha bekövetkezik az a szerencsétlenség, amely legtöbbször váratlanul üt be. Hálával tartozom tehát én is, kinek férje 13 évi hosszas betegségében mindenét sirba vitte, azonban egyleti tag lévén kikaptam az utána járó pénzt és az általam befizetett 40 filléret s igazán mpndhatom csak egy mentett meg a kétségbe eséstől. Kérjük tehát a jó Istent, hogy a kezdeményező és még most is az egyesületén álló férfiakat még soká tartsa meg, hogy még sok hasonló sorsban részes emberen segíthessenek. Özv. Bodrog Lajosné.

Kiadja: Becsek D. Fia könyvnyomdája
Telefonszám 14. : 8

Kiadó lakás. Az „Erzsébet” szálloda emeletén levő nagyobb lakás, Hann Károly tanár ur 7 évi itt lakása után a városról eltávozása folytán megüresedett, mely lakosztály folyó évi október hó 2-ától kiadó. Értekezhetni tulajdonos Déssy Antalnál.

6816—1905. szám.

Udvarhelyvármegye alispánjától.

Hirdetmény.

Udvarhelyvármegye igazoló választmánya a folyó évi szeptember hó 15-én tartott ülésében az 1906. évre érvényes legtöbb adót fizető törvényhatósági bizottsági tagok névjegyzékét összeállította s annak egy példányát 15 napi közzemlére való kitétel végett hozzám áttette.

Erről érdekelteket azzal értesitem, hogy a névjegyzék mátol kezdődőleg folyó évi október hó 2-ig a vármegye főjegyző irodájában közzemlére lesz kitéve s az a hivatalos órák alatt betekinthező.

Székelyudvarhely, 1905. évi szeptember hó 16-án.

Dr. Damokos,
alispán.

A Szejké-víz

tisztelt vevőit kérem, hogy a víz tisztaságára, dugaszolására, szállításának pontosságára vonatkozó és más egyéb panaszokkal, valamint megrendeléseikkel hozzám fordulni sziveskedjenek.

SZÖLLŐSI SAMU bérlő.

Udvarhelyvármegye közkórházától.
Szám 530—1905.

Árlejtési hirdetmény.

Az udvarhelyvármegyei közkórházban 1906. évben állandó betegek élelmezésének biztosítása iránt folyó év október 22-én d. e. 10 órára a kórházi iroda helyiségében árlejtést tűzök ki.

Vállalkozni óhajtok kötelesek 1 koronás bélyeggel ellátott írásbeli ajánlatukat f. év október 16-ig hozzám annál inkább beadni, mert a későbbben érkezett ajánlatok figyelembe nem vétetnek. Az élelmezési feltételek a kórházi irodában, a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Sz.-udvarhely, szept. 28.

Dr. Imreh Domokos,
kórházi ig. főorvos.

Szám 529—1905.

Árlejtési hirdetmény.

A vármegye közkórházánál 1906. évre szükséges 570 köbméter tűzifa beszerzése céljából árlejtést hirdetek. A szállítandó famennyiség 1 méter hosszú kemény hasáb és száraz bükkfa kell legyen és rövid ölekbe lesz rakandó. Ajánlatok 200 köbm. mennyiségű fára is elfogadhatók.

Vállalkozni óhajtok kötelesek 1 kor. bélyeggel ellátott írásbeli ajánlataikat 50 korona bánatpénzzel ellátva, f. év október 10-ig hozzám annál inkább beadni, mert a későbbben érkezett ajánlatok figyelembe nem vétetnek. Az árlejtési tárgyalás a kórházi iroda helyiségében f. év október 14-én d. e. 10 órakor fog megtartatni, hol a feltételek is megtekinthetők. Sz.-udvarhely, 1905. szept. 28.

Dr. Imreh Domokos,
ig. főorvos.

En, Csillag Anna

185 cm. óriás hosszú Loreley hajamat az általam feltalált kenőcs 14 havi használata után értem el. Ezen kenőcs az egyedüli szer a haj ápolására, a növény előmozdítására, a fejbőr erősítésére; uraknál erős és teljes szakállt növeszt és már rövid idei használat úgy a hajnak, mint a szakállnak természetes fényt és teltséget kölcsönöz és megóvja ezeket a korai megöszüléstől egész késő aggkorig.

Egy tégely ára 1, 2, 3 és 5 frt.

Postai szétküldés naponként az összeg előzetes beküldése vagy utánvétellel az egész világba gyárba, hova minden rendelés intézendő.

Csillag Anna Wien, I., Graben 100

Szives figyelembe!

Tisztelettel hozom a nagyérdemű közönség szives tudomására, hogy

éttermemet

lényegesen megnagyobbítottam, s ezen kívül külön éttermet rendeztem be, mely kiválóan alkalmas egyes összejövetelekre. Naponta többféle villásreggelit a mai nehéz viszonyok mellett jutányos áron adok, ugyancsak havi étkezést is elfogadok. Naponta többször friss csapolás a kőbányai dupla márcziusi sörből, melynek kimérésére kizárólagos jogom van. — Mindennap zeneestély. A vidéki n. é. vendégeim fogatainak az udvaron levő istálló díjmentesen áll rendelkezésére. A n. é. közönség szives pártfogásáért esedezve,

vagyok mély tisztelettel

Sándor István.

782—1905. szám.

kJ.

Hirdetmény.

Szentegyházás-Oláhfalú község előjárósága közhírré teszi, hogy a község tulajdonát képező **Lobogó-fürdő**, mely áll 18 lakszoba és 2 hideg tükörfürdőből, **1905. október 22-én 6**, esetleg több évre haszonbérbe adatik. Kikiáltási ár 600, azaz hatszáz korona, bánatpénz ennek 10%-a

Alkalmas vevő esetén örökáron is eladatik.

Szentegyházás-Oláhfalván, 1905. szeptember 7-én.

Balázs István,
k. főbíró.

Ajánlattételre való felhívás.

Udvarhelyvármegye alispánja Székelyudvarhely városában levő közkórház vízvezetékének, csatornázásának, valamint a közkórház hideg és meleg vízvezetéke és csatornázása belső berendezésének kiépítésére, illetve e kiépítés vállalat útján leendő biztosítására pályázatot hirdet.

a) A külső vízvezeték áll forrásfoglalásból, szolgálati medenczéből, mintegy 850 folyóméter öntöttvas csővezetékéből és a hozzá tartozó felszerelési tárgyakkól.

b) A külső csatornázás áll mintegy 600 méter kőagyagsó-csatornából, a hozzá tartozó betonaknákból, szennyviz-tisztító betonmedenczéből és kitorcolásból.

c) A belső berendezés áll a közkórház épületeinek hideg és meleg vízvezetéki, valamint csatornázási csővezetékéből, felszerelési tárgyaiból, 4.5 m². fűtőfelületű, alacsony gőzkazánból, a közkórházi kert vízvezetéki csőhálózatából és a szükséges csatlakozásokból.

Előírányzott költségösszegek: az a) alatti munkákra 8754.14 kor., a b) alatti munkákra 9673.47 kor., a c) alatti munkákra 10268.70 kor., összesen 28695.31 kor.

A tervek és költségvetések a székelyudvarhelyi m. kir. államépítészeti hivatalnál — mely az építések helyszínén való vezetésével lesz megbízva, — valamint az országos vízépítési igazgatóság közegészségügyi mérnöki osztályánál (Budapest, V., Gorove-utca 3.) megtekinthetők. Ugyanitt az ajánlati és költségvetési űrlapok, valamint a műszaki leírás 6 koronáért, az építési feltételek pedig 1 koronáért megszerezhetők.

Pályázni lehet az a) b) c) alatt felsorolt munkálatokra külön-külön, vagy valamennyire együttesen, azonban az együttes ajánlatok előnyben fognak részesülni.

Pályázók felhívtnak, hogy a kibocsátott ajánlati űrlapokon kiállított, kellően felszerelt és az előírányzott költség 5 %-ának megfelelő bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat alulírott megyei alispánhoz címezve és „Ajánlat a székelyudvarhelyi megyei közkórház vízvezeték és csatornázására“ felirattal 1905. évi október hó 14-én d. e. 10 óráig annyival inkább adják be, mert később érkező és nyitott, vagy távirati ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A beérkező ajánlatok ugyanaznap d. e. 1/2 11 órakor fognak alulírott alispán hivatalában felbontatni, és az azok felett való döntés legkésőbb folyó évi október hó 31-én fog megtörténni és az alispáni hivatalban kihirdettetni.

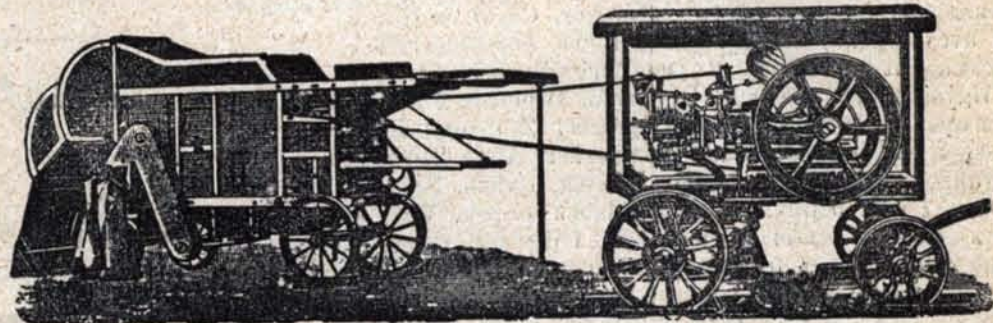
Alulírottak fenntartják maguknak azon jogot, hogy a beérkező pályázatok közül tekintet nélkül a nyújtott engedményekre, szabadon választhassanak.

Székelyudvarhely, 1905. évi szeptember hó 15-én

Dr. Damokos Andor,

alispán.

Első Styria Kötőgépgyár
Fogl. J. L. műgépész — Magyarországi képviselő és raklár
Budapest, Terej-körút 20.
A leghíresebb kötőgépek
házi és ipari célra részletekért is kaphatók.
Árjegyzék ingyen, bérmentve.
Varrógép, kerékpár javító műhely.

Elsőrendű gyártmány!
Kedvező fizetési feltételek!

Benzin-lokomobilok.
Benzin-motorok.

Tömör kivitel!
Legmesszebbmenő szavatosság!

Teljes cséplő szerelvények.
Szivógáz-motorok.

Osers és Bauer motor-gyáriraktára

BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 18.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Kitűnő minőségű és legmagassabb szilárdságu portlandora cementet olcón ajánl

BRASSÓI PORTLAND CEMENTGYÁR

Brassóban Székelyudvarhelyt kapható Rösler és Gábor uraknál.